

EL CONTE

EN UNA ESCOLA D'AGRUPAMENT D'ALUMNAT SORD
EN MODALITAT BILINGÜE (LLENGUA DE SIGNES - LLENGUA ORAL)

• MARC DE L'EXPERIÈNCIA: ESCOLA MUNICIPAL TRES PINS

L'Escola Municipal Tres Pins acaba de fer 25 anys. L'any 1984 es va inaugurar com a centre ordinari d'integració preferent de nens i nenes sords/es.

L'actual projecte d'atenció a l'alumnat sord s'articula amb la col·laboració del CREDAC Pere Barnils que dota a l'escola dels recursos específics logopèdics.

Cada grup-classe té un agrupament de nens i nenes sords/es, atesos pel mestre de l'aula i per un logopeda referent del CREDAC, competent en llengua de signes i que desenvolupa les funcions de suport i de traducció-interpretació del que succeeix a l'aula. A més a més, cada nen i nena sord/a rep atenció logopèdica individualitzada i sessions en petit grup específic per a promoure l'adquisició de la llengua de signes amb una logopeda "nativa" en tant que és Persona Sorda.

Molts dels alumnes sords que arriben a l'escola amb tres anys presenten retard en l'adquisició del llenguatge, cosa que pot comprometre la seva evolució cognitiva i emocional. Cal, doncs, posar-los ràpidament en condicions lingüístiques adequades per a que aquest procés sigui el més natural i motivador possible. Pensem que, en el cas dels nens/es amb sordeses importants, això és possible i més efectiu si la llengua emprada és la llengua de signes ja que aquesta es desenvolupa en els plans visual i manual, aptituds que els nostres nens/es sords/es tenen preservades. Per tant, considerem la llengua de signes com la llengua vehicular i de comunicació dels alumnes sords pregons i severes.

Per tot això, des dels primers anys d'existència de l'escola, les aules d'educació infantil treballen de manera sistemàtica per grups flexibles P3-P4-P5. Les activitats que s'hi realitzen tenen per objectiu, entre altres, posar el nen/a sord/a en contacte amb el màxim nombre possible d'interlocutors signants: usar la llengua de signes en contextos significatius i identificar-se com a Persona Sorda.

• EL CONTE

El conte ofereix un marc d'ensenyament-aprenentatge molt ric per diversos aspectes: aproxima els nens/es a la cultura literària, el seu format ajuda als nens a incorporar-ne les històries i per tant a enriquir el seu llenguatge, permet la dramatització, o sigui la "visualització", etc. Per això, un dia a la setmana es fa el taller del conte.

A cada aula d'Educació Infantil es treballa un conte diferent, conte que han triat i consensuat les docents segons diversos criteris: contes populars i per tant coneguts per la majoria de l'alumnat, contes d'estructura encadenada o lingüísticament repetitiva per permetre als nens i nenes fer-se'l seu ràpidament, etc.

A cada aula, doncs, el conte triat es desenvolupa durant tres setmanes. Cada classe acollirà nens i nenes dels tres grups-classe i estarà atesa per les dues docents esmentades anteriorment: la mestra i la logopeda referent. La mestra, personal de l'escola, es configura com el referent lingüístic oral, mentre que la logopeda ho serà vers la llengua de signes catalana (LSC).

La llarga temporalització permet al nen/a interioritzar el text per tal de realitzar les tasques finals: dramatització, escriptura.

Presentació del conte i tria

El primer dia, a les tres classes simultàniament, es presenten els contes: s'anuncien els títols, s'explica la temàtica de cadascun d'ells, el parla dels autors i dels il·lustradors, etc.

S'informa a quina aula es treballarà cada conte i es procedeix a la tasca de triar per part dels alumnes, tria que implicarà canviar de classe i de companys. Saben que compartiran aprenentatges amb nens de diferents edats.

Per triar conte, la mestra prepara a la pissarra una graella de tres columnes amb els noms dels contes i de les aules on s'explicaran. Cada nen escriurà el seu nom a la columna del conte i classe triats. Els nens de P3 enganxaran el cartronet amb el seu nom.

Lectura oral i en LSC del conte

I els nens/es canvien de classe segons la seva tria. A l'aula que els acull, se'ls dona la benvinguda i es fa la presentació de tothom.

Un cop fetes les presentacions, es procedeix a la lectura del conte. La mestra el llegeix i la logopeda l'interpreta en LSC. Cal que hi hagi silenci, atenció... S'ha d'escoltar la veu i la LSC. La lectura possibilita l'estabilitat de la versió i l'apropiació de les estructures i el lèxic, tant en llengua oral com en llengua de signes i tant els oïdors com els sords.

Dramatització

I un cop llegit, comença el teatre.

Primer de tot, cal sortejar els papers. Cada dia actuaran nens diferents de manera que tots faran d'actors.

Els alumnes sords no actuen el primer dia per tal de donar-los més temps d'apropiació de la seqüència del conte, de conèixer els personatges, i de les accions i estructures lingüístiques. A més a més, la logopeda n'ha fet anticipació en sessió de treball de la parla i l'audició.

Els nens/es es disfressen i fan la representació. Sempre hi ha narrador: la primera vegada són les docents, però després ho fan els mateixos nens i nenes... i ho han de fer oralment però també en LSC per tal que els seus companys sords segueixen l'obra.

Aquesta demanda de signar aporta un element més de cohesió de grup i prestigia la llengua de signes, col·locant-la en el mateix pla que la llengua oral en un context funcional i molt estructurat.

El treball de llenguatge escrit i el treball de la parla i l'audició

Pels alumnes oïdors, el procés acaba amb el treball en paper: dibuix, escriptura de noms, de títols, etc.

Pels alumnes sords/es, però, el conte encara ofereix un altre àmbit d'elaboració, el logopèdic. En sessions individualitzades, la logopeda reprèn el conte per treballar la parla i l'audició: onomatopeies, lèxic, diàlegs, cançons... Tot en format joc i dramatització.

El conte permet a la logopeda tenir el referent del llenguatge que usen els nens oïdors i estructurar situacions funcionals d'aprenentatge de llengua oral.

EM TRES PINS

c/ Tres pins, 28 - 08038 Barcelona. Tel.: 93 423 92 10 a8041970@xtec.cat

La petita infància

(0-6 anys) una font de creació pura

Autora:
Inma Buñuales

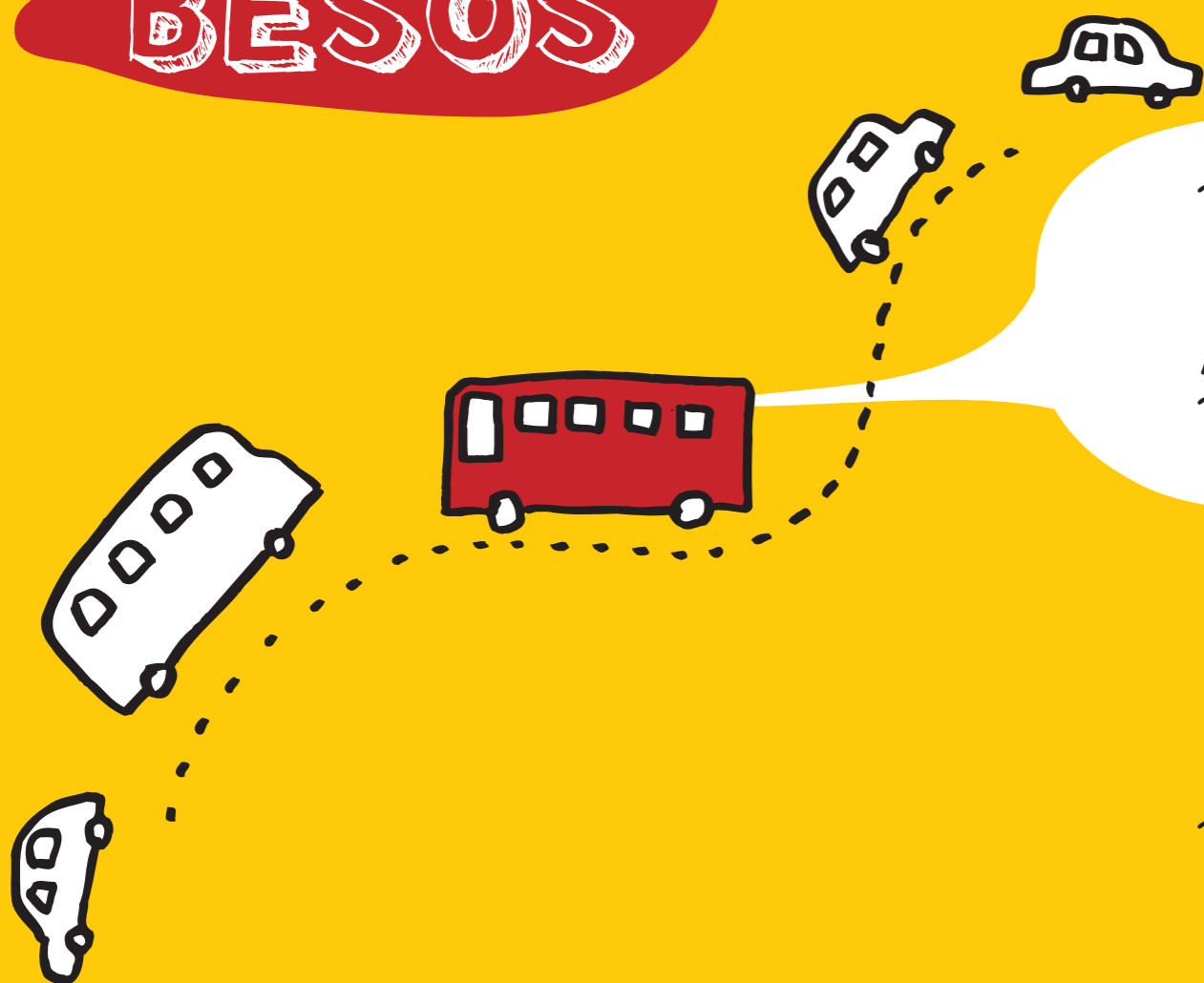
Centre de treball:
ibunuales@gmail.com

Vull compartir la meua experiència de ser mare des de l'intimitat, creant ponts per poder transferir els meus coneixements en el camp de la logopèdia.

He mirat el desenvolupament dels meus fills des de la meua humanitat, és ha dir des de la meua vulnerabilitat i m'he quedat meravellada. Moltes vegades defineixo aquesta gran etapa (0-6 anys) com "el miracle de la vida". També es podria sintetitzar amb el símbol ∞ d'infinít, ja que uneix les tres gran etapes de la vida, la de l'infant, la de l'adult i la vellesa i així successivament generació rere generació.

La natura ens brinda l'oportunitat de participar en aquesta escena i com adults tenim un paper molt important: acollir a l'infant, crear vincles, comunicar en tots els sentits, transferir coneixement, desenvolupar els fonaments moltes vegades invisibles per després ser, ser conscient. Proposo no fer res, simplement fer una parada en el camí, per mirar i observar tant a fora com a dintre.

BESOS

De pequeños te los comerías a besos y de mayores te arrepientes de no haberte los comido
-me dijo un señor mayor en el autobús.

Aquella frase resonó en mí varios días. La repetía constantemente como si buscara la solución de un acertijo.

De- pe-que- ños- te- los- co- me- ri- as...comerías, comer, hambre, instinto. Sí, es verdad, te los comerías. Lo sientes tan tiernos, tan suaves, tan pequeños que tu boca, donde se halla el gusto, se acerca a ellos para saborearlos. Abres la boca, afilas los dientes y un mordisquito, y otro, y otro la boca se te hace agua. A continuación procedemos a recitar varias recetas de cocina: -te voy a comer con patatas!, - Asadito este niño estaría sabrosito! Hay quien los prefieren al dente, con especias o crudos.

Literalmente, si te los comieras te llamarían canibal, ¿sabíais qué hay especies "que" la madre come a sus crías, a sus hijos?
De- pe-que- ños- te- los- co- me- ri- as- a- be-sos...

Aaah! (sorprenhida).

Aá (constatación)

A besos.

A maría, -objeto indirecto-

A pamplona, -circunstancial de lugar-

A tener en cuenta, -complemento preposicional-

Aaa (exclamación).

Bbbb, -fricción de labios al paso del aire-

Be , -sonido que prolonga la abertura de los labios-

Bes, -fricción de aire entre los dientes y estiramiento de labios.

Beso, -labios en posición circular hacia fuera prolongando el sonido-

Besos, -susurro del eco de todo lo anterior-

A besos, -C C de modo-

Indica el cómo comérselo, a besos. Es como comer la sopa con tenedor.

Una incompatibilidad, un imposible, podríamos decir una metáfora.

De- pe-que- ños- te- los- co- me- ri- as- a- be-sos- y -de- ma-yo-res...o sea cuando haya pasado varios años y sean igual que tú, diríamos autosuficientes. Vamos, que no les has de dar pecho, que comen solos, que van al lavabo a hacer sus necesidades, y que no eres la primera persona que ven cuando abren los ojos cada mañana, etc, etc, sigamos.

Y- de- ma-yo-res- te- a-rre-pien-tes... Arrepentirse, de los pecados.

Has pecado, has hecho algo mal y no lo volverás a hacer.

Te arrepientes de no habértelos comido...o sea, te arrepientes de algo que ni siquiera has hecho. Pero que si lo hubieras hecho, el comértelos, aquí sí que hubieras pecado!

Pero como era a besos era algo imposible.

Hubieras cometido un pecado imposible (bis p. i) Una utopía.

Arrepentirse de un pecado imposible. Arrepentirse de una utopía.

Quisiera no arrepentirme de algo que no he hecho, quisiera intentar que la utopía se haga realidad.

Podríamos empezar a dibujar las líneas que marcan el límite del significado de las palabras. El significante del símbolo que mentalmente creamos del contenido.

Pues hagamos el dibujo de un beso. (da un beso)

Ya está!, Un segundo. La esencia del beso es como la vida misma, segundo a segundo y ninguno igual. Es cuando es. No se puede conservar ni acumular ni guardar. Se puede dar y recibir. Se puede compartir y vivir. Qué curioso! A mí me gustan mucho los beso, y pensando en -----, mi cachorrillo quisiera forjar en él la esencia del beso.

Cada día colmarle de ellos:

Besos que le alimenten y le hagan crecer.

Besos que le vistan y le abriguen cuando tenga frío y en verano besos que le den frescor.

Besos que le calmen el dolor.

Besos que le sequen las lágrimas.

Besos con sabores mil.

Besos para ir acabando el cuento.

Besos para quién escucha.

Besos para quién lo lea.

Y besos en forma de moraleja " que las utopías como el pecado imposible existan para hacerlas realidad"

INFLUÈNCIA DE LES DISFUNCIONS OROFACIALS EN EL LLENGUATGE ORAL

Elisenda Peradejordi Cantallops
logopediamataro@hotmail.com

EL 10% DELS NENS EN EDAT ESCOLAR, MOSTREN ALTERACIONS FONOARTICULATORIES EN EL LLENGUATGE ORAL, DESENCADENADES PER DISFUNCIONS OROFACIALS.

L' objectiu logopèdic d' aquest estudi ha estat el d' observar, detectar i avaluar com els desequilibris funcionals orofacials de respiració, de deglució, de succió, de mastegació i de posició lingual repercuteixen directament en el llenguatge oral (fonoarticulació) , en el rendiment escolar i moltes vegades en la postura corporal de l' infant.

Quan apareixen desequilibris en les forces musculars orofacials s' alteren les funcions del sistema estomatognàtic quedant alterada la forma oral, bucodental, els òrgans respiratoris i fonoarticulatoris, els quals repercuteixen directament en el llenguatge oral del nen.

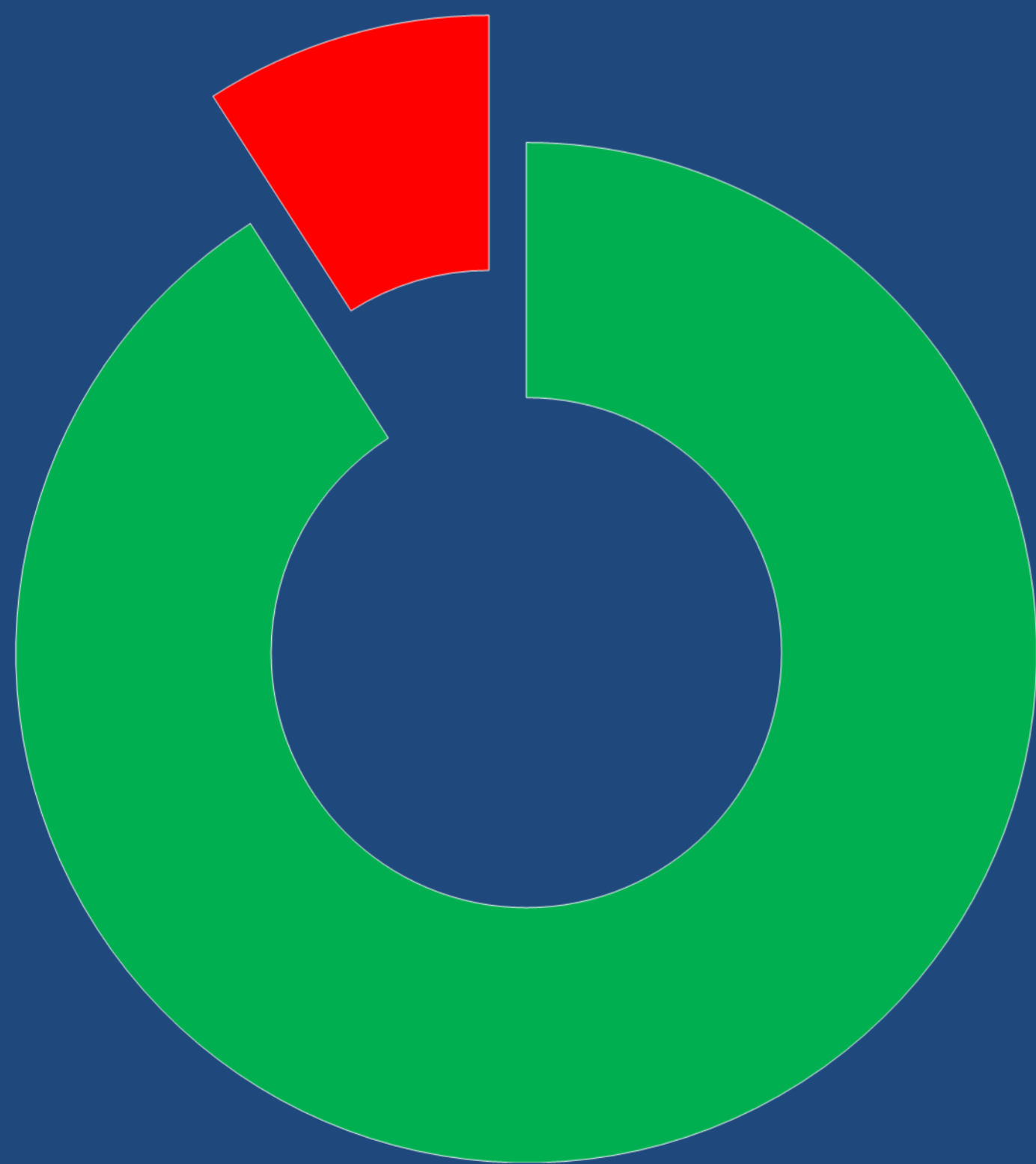
Les conseqüències poden ser negatives, per l' influència que tenen en la personalitat i en la seva adaptació social. Les frustracions o incapacitats que es poden manifestar influeixen directament en l' equilibri emocional, el procés maduratiu i el desenvolupament intel·lectual.

Per completar aquest estudi s' ha utilitzat el protocol d'exploració interdisciplinari orofacial per nens i adolescents .

DADES DE LA MOSTRA ESTUDIADA

- Mostra de població: 450 nens d' Educació Infantil i Primària.
- Edat: entre 3 i 12 anys.
- Ciutat: Mataró (Barcelona).

ESTUDI

Dels 450 nens estudiats, 45 mostren alteracions en el llenguatge oral (fonoarticulació) per disfuncions orofacials.

CONCLUSIÓ

Un 10% dels nens entre 3 i 12 anys, mostren alteracions fonoarticulatories en el llenguatge oral, desencadenades per disfuncions orofacials en el seu sistema estomatognàtic.

BIBLIOGRAFIA

- J.L.GALLEGO y A.RODRÍGUEZ. «Atención logopèdica al alumno con dificultades en el lenguaje oral».Ed.Aljibe
- GRANDI, D y DONATO, G. «Terapia miofuncional: diagnostico y tratamiento».Ed. Lebón.
- A.M VALVERDE,J.A.GARCÍA,A.PÉREZ. «El alumno con dislalia funcional» Ed. Escuela Española
- BOTTINI,E. CARRASCO, A. COROMINA, J. DONATO, G. ECHARRI,P. GRANDI,D. LAPITZ, L. VILA, E. «Protocolo de Exploración Interdisciplinaria Orofacial para niños y adolescentes (Barcelona, 2008).